

LA ILUSTRACIÓ

Preu:
UNA
pesseta.

LLEVANTINA

REVISTA ARTISTICH-LITERARIA
DE

CATALUNYA, VALENCIA, BALEARS Y ROSSELLÓ

Any II

Barcelona, 1.er de Maig de 1901

Núm. 13

SUMARI

GRAVATS: Per Santa Creu, dibuix de F. Sans Castaño. — Les medalles de la Unió Catalanista. — La Junta del Cens en el Saló del Consistori nou de Barcelona, apuntació del natural per J. Llaverías. — Joan Torrendell, autor del drama *Els encarrilats*. — Misericordias del chor de la Seu barcelonina. — Excelentíssim y Rdm. Dr. P. Alfons M.ª Mistrángelo, arquebisbe de Florencia y preposit general de les Escoles Pies. — Actualitats estrangeres: Arribada á Tolon del President de la República francesa. — S. A. R. lo Duch de Génova, desembarcant á Tolon. — S. A. R. lo príncep Thomás de Saboya, duch de Génova (retrato). — Los acorassats russos *Krabry* y *Abrek* sortint del port de Barcelona. — Embaxada extraordinaria inglesa á Italia, fot. de nostre corresponsal Diego Graziotti. — Emblema y retrato del comte Saint-Saud. — Retrato, busto, caricatura, emblema y firma de Pau Arene. — Vistas de Sisteron y Antibes. — Albert Tournier. — Curiós bitllet pel pont du Gard. — En Joseph Masó y Goula. — Gent de casa, per Mariano Foix. — Vista exterior de la iglesia de Lladó (Ampurdá). — Caricatura estrangera.

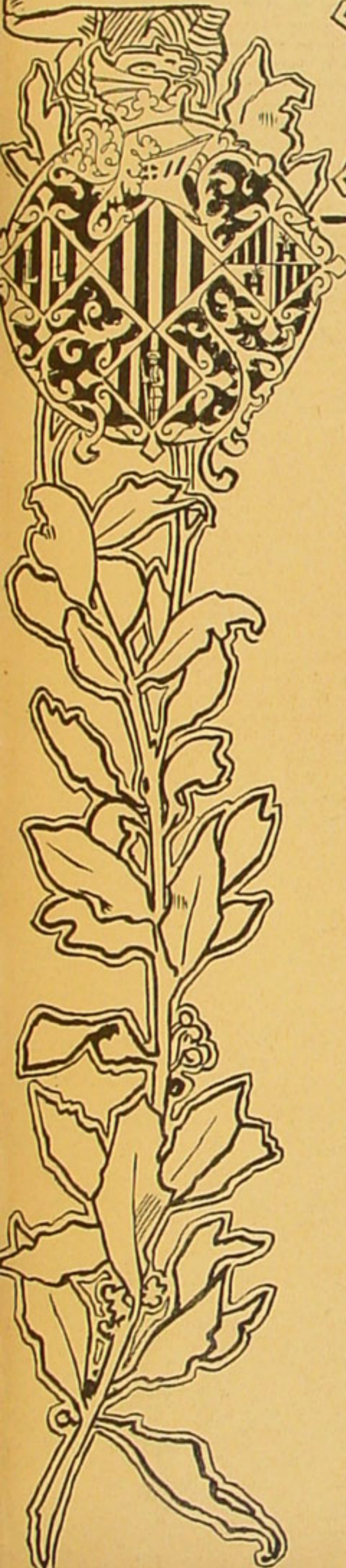
TEXT: Crónica de Catalunya, per Ferrán Agulló y Vidal. — Fragment del drama *Els encarrilats*, per Joan Torrendell. — La caricatura en lo chor de la Seu barcelonina (acabament), per N. Font Sagué, Pbre. — Idili, per Joseph Concabella, escolapi. — A la miseria, per F. G. J. (dibuix de F. Sardá). — Lo compte Saint-Saud. — Germanor Catalano-Provençal: V, Pau Arene. — Nostres gravats. — Sport, per J. Elías Juncosa. — Lo llop y la guineu, rondalla popular ilustrada. — Revista de Teatres, per L. F. — Bibliografia. — Curiositats y passatemp.

MÚSICA: Cançonetes catalanes, per En Joseph Masó y Goula, lletra de A. Busquets y Punset y R. Masifern.

AMPURDÁ

VISTA EXTERIOR DE LA IGLESIA DE LLADÓ.

Lo polo. Sen origen.—A Barcelona. Lo Polo-Club- Barcelona.

Lo polo es un dels jochs que tenen més antigüetat; sembla que fa alguns cents anys que ja's jugava á Persia, si hem de creure lo que d'ú un autor inglés, encara que tal volta son princ pal esclat haja estat en la India Inglesa, ahon es lo sport que priva, haventhi forsa teams formats per indios, que s'aprofitan de les ventages que proporciona'l país, y de la facilitat de tenir bons cavalls per á jugarlo sense interrupció. Los oficials del exércit inglés, durant la llur estada en aquell país, l'aprengueren dels fills de la terra y l'implantaren de tornada á Inglaterra; fou l'any 1869 que un regiment d'hussars començá á jugarlo y des d'allavors feu tan enormes progresos que'l meteix any se jugá'l primer match regular entre dit regiment y un de llancers. Actualment es tan popular en dit país que'l nombre de camps es grandíssim; los jugadors forman Clubs poderosíssims ab socis escullits entre la millor societat y la noblesa y tot sportman coneix bé'l joch, si no'l practica ell meteix: los matchs y festes de polo interessan d'una manera extraordinaria, constituhint verdaders acontexements.

A Barcelona ha tingut la gloria d'haver introduhit lo polo la societat Polo-Club de Barcelona. Doná la primera festa l'any 1897 al Hipodrom, prenenthi part los senyors Monteys, Niquet, J. de Satriástegui L. López, J. Frexas, J. J. Ferrer y Güell. Se feren ademés interessants carreres, *Gymkhana* y altres que foren ben rebudes. La llista dels seus jugadors puja á un nombre considerable, fent llurs partits al centre de la pista del Hipodrom.

L'any següent feu un interessant match ab los socis del Club de Madrid, senyors Duch de Santofia, San Miguel, Menéndez y Sanjuanena, y jugant per la banda del Club d'aquí'ls intelijents jugadors senyors Lluís López, J. Ferrer-Vidal, Jordi de Satriástegui y Enrich de Ibarrola. L'Hipodrom s'ompli aquell día d'una nombrosa y distingida concurrència que ab sos aplausos demostrá lo molt agradable que trovava'l nou sport.

L'any passat també's feu una segona festa, tan interessant com la primera, en la que prengueren part los destres jugadors senyors Veruela, Ferrer y Güell, Niquet, Vehil, Urruela, Zoeller y Padilla. La confirmació de la impressió de l'any anterior la tingueren los jugadors que vezeren premiat llur enginy y conexement del joch ab los picaments de mil mans boniques que havían seguit ab interés los diversos incidents.

Des del seu principi'l Club ha jugat casi sense interrupció, no passant una setmana sense que'ls seus entusiastes socis dexessen d'acudir al Hipodrom á jugar.

Molt ha fet lo Polo Club de Barcelona ab la implantació del joch, per lo que mereix lo nostre entusiasta aplauso; però la Junta actual, que presideix lo conegut sportman don Joaquím Milans del Bosch, ha donat un nou pas endavant ab l'adquisició de la propietat del Hipodrom, que fins ara havia pertenescut al Foment de la Cría Cavallar, acte que dona una prova de la empena de la Junta y de lo molt que's preocupa d'anar sempre endavant. Ara se anuncia per molt aviat la celebració d'una festa

publica en la que, ademés de un partit de polo, se farán carreres militars.

Felicitem á la Junta per la implantació del joch, y la encoratgem á tirar sempre avant pel camí emprés, segurs que obtindrán, ademés de la llur propia satisfacció, l'aplausó no sols del públich sinó principalment dels que's ocupan de sport, cada día més nombrosos en la nostra ciutat.

J. ELÍAS JUNCOSA

LO LLOP Y LA GUINEU

(RONDALLA POPULAR.)

Vet aquí que una vegada eran un llop y una guineu, que sempre anavan de companys, quan un día la guineu que d'ú al llop:

—¿Qué no ho sabs llop? m'han fet comare.

—¡A tu justament, si qu'es estrany!

Y vet aquí que quan la guineu va tornar, lo llop li pregunta, quin nom l'hi havia posat y la guineu li d'ú:

—Comenceris.

—¡Quin nom més bestia que has triat!

Ella que sí, no va dir res y al cap de pochs dies d'ú:

—Compare llop: ¿sabs que'm tornan á fer comare?

—Sí que es estrany; sempre't fan comare; deu ser que no't conexen.

—Ja veurás, axó va á gustos.

Quan va tornar, lo llop li va preguntar:

—¿Quin nom li has posat, comare guineu?

—Mitjeris.

—¡Quina mena de noms trfes!

Y al cap de pochs dies, la guineu que d'ú:

—¿Sabs llop que'm tornan á fer comare altra vegada?

—¡Ay! ¡ay! ¿sabs que ho trovo molt estrany?

—¡Oh! sí, ves, qué'ls hi farás, si tenen aquest gust y ho volen aixís.

Quan va tornar ell que li pregunta:

—¿Quin nom li has posat avuy?

—Acaberis.

—¡Refuma! ¡Quin nom! No'l havia sentit may!

Quan, vet aquí que un día'l llop va anar á mirar la gerra de mel que tenfan amagada, y la trova tota buйда; ell que tot enfustimat d'ú:

— Tu, comare guineu, ¿ahón es la mel de la gerra?

—¿A mi m'ho d'ús? ¡Qué sé jo! Tu té la deus haver menjada.

—Oy no: sinó la he tocada gens.

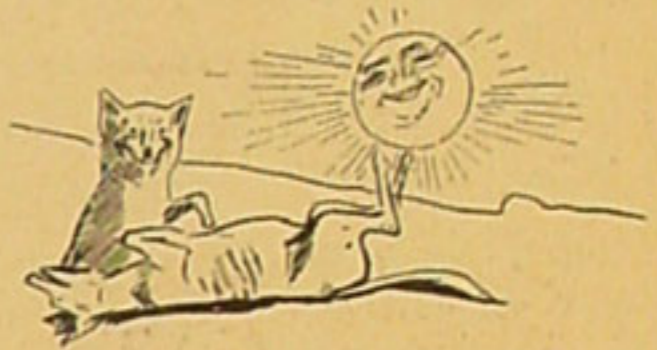
—Donchs jo tampoch.

S'anavan á barallar, quan la guineu d'ú:

—Ja veurás, ja que no vols dir que has estat tu, fem una cosa: posem nos tots dos de panxa al sol y com que ab l'escalfor la mel traspuará: aquell á qui li regali la panxa, senyal que será ell lo qui se la haurá menjada. Que ja veurás com será tu.

Lo tonto del llop ho va trovar molt ben pensat, y com era tan toca-son, se va adormir com un beneyt, y axí que va estar adormit, la guineu, ¿quina té'n fa? Se'n va á la gerra de la mel, replega les miques que encara hi havia, y n'unta la panxa del llop.

Com que'l sol era tan calent, desseguida la panxa

del llop tota regalimava de mel, y ella que's posa á cridar:

—¡Ey! tu, llop, mira, mira com te regalima la panxa ¡y després dirás que jo me la he menjada!

—¡Peró cóm pot ser, si no n'he tastada gens!

—¡Ay! desvergonyit, ¿encara ho gosas á dir? Ves si'm regala á mi, ves si no tinch la panxa ben exuta y axó que m'he estat al sol igual que tu.

—¡Donchs jo no me la he menjada!... Sí no que no me'n recordés...

—Es clar, home, es clar, que es que no te'n recordas; que prou se veu que ets tu lo qui se la ha menjada.

Y'l llop, qu'era un babau, se va dexar convéncer, quedant content y enganyat; perque la veritat era que la guineu en comptes d'anar á ser comare com deya, se'n anava á la gerra de la mel, y per axó lo primer cop va dir que'l nom era *comenceris*, perque va començar á tastarla; la segona vegada *mitjeris*, perque era á mitja gerra; y la tercera, com que ja se la havia acabada, va dirne *acaberis*.

REVISTA DE TEATRES

Liceu: *La Reiter*.—Novtats: *Riu avall*; *La cigala*; *Els encarrilats*; *Raoulo Pugno*.—Tivoli: *Las carceleras*; *Avans de la prosció*.—Granvia: *Toreros y comediantes á la vicaria*; *Julio Ruiz*.—Eldorado: *La tia Cirila*.

La companyia dramática italiana que actúa en lo Liceu, segueix ses representacions ab éxit, vegenise dit teatre molt concorregut.

Durant la quinzena nos han donat un grapat d'obres, moltes d'elles ja conegudes de nostre públich, com *Andreina*, *Il Fourchambault*, *La novela de la vida*, *Zazá*, *La moglie di Claudio*, etc., y altres de noves, com *Reto a discrezione*, de Giaccosa, obra bastant fluxa, á hon l'autor pinta la *coqueteria* d'una dona que per punt fa desistí d'un gran projecte á un home, enamorantlo. No té la consistencia de *Comte la foglia*, del meteix autor.

En totes los artistes de dita companyia han demostrat llurs facultats, lo domini que tenen de la escena y lo conciençut estudi que de dites obres han fet, especialment la Reiter, qui desempenya sos papers ab verdadera maestría, donant relleu ab son talent als personatges que interpreta. Son treball resulta un poch difícil, aquí á hon hem vist á la Rejane, á la Mariani, á la Vitaliani, fer les metexes obres, y está clar, sens un hom darsen compte an teposa figura á figura, sentiment á sentiment, compara detalls de dicció y expressió, y no sempre la balança de la opinió, quan se compara, cau d'un meteix costat. Per exemple, en la obra *Zazá*, que va causar certa fredor en lo públich. De tots modos, y salvant rares concepcions, la Reiter ne surt ben lliurada de la comparació.

LA IL·LUSTRACIÓ LLEVANTINA

ANY II.

BARCELONA, 1.ª DE MAIG DE 1901.

NÚM. 13.

PER SANTA CREU, DIBUIX DE F. SANS CASTAÑO.

CRONICA DE CATALUNYA

La ciutat de Figueres se prepara com cada any a solemnitzar ab festes la diada de Santa Creu. Entre les anunciades n'hi figuren dues de tan antitètiques, que més no poden serho; dues festes que, en lluyta sorda, van combatentse y de qual resultat n'ha d'esdevenir la salut ó l'anorreament de la terra.

Forastera l'una, ben catalana l'altra; civilisadora aquèsta, padró d'ignominia aquèlla; dignificadora del treball y de la intel·ligència la propia, embrutidora del cor y del seny del home la estranya, los bons figuerenchs y'ls que vajan a Figueres a fruit la benhaurada hospitalitat ampurdanesa, podran triar segons llurs aficions y llur patriotisme, podran triar entre assistir al IV Congrés de la Federació Agrícola Catalana ó assistir a les *corridas de toros*. Però pensin sempre que en aquella hermosa ciutat ampurdanesa, en aquella ciutat des d'hon se va a cercar la tramontana, lo vent de Catalunya, es hon se cantá per primera volta l'himne hermós d'en Ventura:

Gloria al pagés laboriós
y al Institut Catalá.

Lo IV Congrés Agrícola ha d'anatematisar l'innoble espectacle que castiga als dos amichs y servidors del pagés, lo bou y'l cavall, y embruteix al poble ab la lluyta sagnanta de les feres, quan la missió del home es reduhirles y amansirles ab la paraula y la intel·ligència, obehint lo manament del Creador.

S'ha despertat arreu l'odi covat anys y anys contra'l caciquisme y la imposició dels *cuners*, que si per quelcóm servexen es per a maltractar l'esperit de la terra que oficialment representan.

Lo poble va cansantse del jou y es consolador l'espectacle

del alçament que comença per tot Catalunya, promesa d'un temps de lluyta que ha de portar lo triomf de les idees noves, úniques salvadores de l'empestatment de jacobinisme que patim fa tants anys.

Lo Govern central, fa'l darrer esforç per salvarse y mentres vol disfregar ses intencions omplint los encasillats ab noms d'ho-

mens que dissimulin també llur filició política y llurs compromisos de partit, ab llur significació mercantil ó fabril, ordena a sos agents y servidors les transgressions més odioses. Vich, Manresa, Berga, La Bisbal, y altres districtes han vist processaments y traydories, fets sense cubrir tan sols les apariències. Mes no hi fa res; com més s'empressona l'aygua en la resclosa, més força

té'l riu al expandirse; ha començat lo sometent, y Catalunya respondrà un día ó altre.

Al temps dels *moros*, d'aquí'ls traguèrem primer que d'altre lloch de la península.

Escrich aquestes ratlles, jó benévol llegidor!, mercés a l'antipirina y als bromurs que dominan mos nirvis malalts fa dies, víctima d'una llarga lluyta sense fressa ni ressó, per les coses de

la terra. Y no puch més: quan aquets despotes de la naturalesa humana s'enverinan, ó manan ó's trencan. No he assistit a cap teatre, no he sentit a n'En Pugno, no he pogut anar a conferències y festes; y no'n puch parlar, porque no'm agrada fiarme en criteri d'altre. Dich tot axó, porque'm servezca de disculpa davant dels qui's podrian

donar per ofesos veyentse preterits. Y ara perdonin de la molestia y fins a l'altra, si Deu vol.

FERRÁN AGULLÓ Y VIDAL

LES MEDALLES DE LA UNIÓ CATALANISTA.

LA JUNTA DELS CENS EN EL SALÓ DEL CONSISTORI NOU DE BARCELONA.
(A puntació del natural per J. Llavertias.)

FRAGMENT DEL DRAMA "ELS ENCARRILATS"

FINAL DEL ACTE SEGÓN

ESCENA XVI

LOS DITS Y DON PERE ANTÓN.

PERE, *entrant*. — Bé, minyons, bé. Se coneix que'l poble està content. (*Scrutatat soptada. Tots callan.*) Continuéu. No voldria que per mi... (*S'assiu.*) ¿Cóm te vá, Joana?

JOANA. — Ja ho veus, de lo millor. Arreglant l'Espanya.

PERE. — Tant meteix.

JOANA. — Ja ho veus. Si trigas un poch més, te feyam un mal terç.

PERE. — ¿A mi?

JAUME. — Déxala estar.

JOANA. — Guillém, ajudamho á dir.

PERE. — Ah, sí. Es l'únic que'm pot desbancar. ¡Hém!

GUILLÉM. — M'z'n guardaré prou. Jo no tinch dots de mando.

PERE. — Ni manco de manat. ¿Y donchs?

GUILLÉM. — Fas lo meu camí.

PERE. — ¡Hém! Manera de no arribar á cap part.

GUILLÉM. — Axó en política. Ara, socialment...

PERE. — Tampoch. Sense organisió no hi há triomf.

JOANA. — Ab lo seu permís. (*Moviment de marxar.*) Axó es massa serio per á una pobra dona.

PERE. — No ten vajes. Los meus millors triomfs polítichs los tinch en lo vostre sexo.

JOANA. — Es clar; es tan débil. ¿Y en lo sexo gallina? (*Tots somriuen. Surt.*)

PERE. — Ah, mala llengua. ¡Hém! (*Gi-rante als demés.*) Me sembla que jo'ls destorbo. (*Tots s'excusan.*) Vostés parlavan...

TORRES, *volent ésser significatiu*. — Está tot arreglat.

JAUME. — Tots aném á la una.

PERE. — Home, me'n alegro. (*A n'en Guillém.*) ¿Vosté també?

GUILLÉM, *signe d'ignorancia*. — No sé de que's parla.

POUS. — S'ha arreglat abans de venir ell. ¿Sab?

GUILLÉM. — Si faig nosa...

PERE. — ¡Cá! Al contrari. Si'm permet, parlarém... (*Mirant á n'en Jaume.*)

JAUME. — ¿Qué voléu que continuém la tertulia á la glorieta? (*Tots se retiran. En Pous y en Torres pel jardí.*)

MANLLEU. — Jo tinch feyna. (*A n'en Jaume.*) Ab lo seu permís...

JAUME. — No, no; veniu. Clourém lo trac te. (*Surten també pel jardí.*)

ESCENA XVII

EN PERE ANTÓN Y EN GUILLÉM.

PERE. — ¿Ho ha sentit axó?

GUILLÉM. — ¿Qué es axó?

PERE. — Que tot estava arreglat, ¿Sab de lo que's tracta?

GUILLÉM. — ¿M'han fet alguna altra picardía?

PERE. — No's desboquí, jove. Li he tallat un altre pont.

GUILLÉM. — Gracies.

PERE. — Me defenso.

GUILLÉM. — Bé. Sapiguém de que's tracta.

PERE. — En Manlleu está ab nosaltres.

GUILLÉM. — ¿Y cá?

PERE. — L'hi asseguro. No sé ab quines condicions. Però no ve d'axó. Lo positiu es que está ab nosaltres. ¡Hém!

GUILLÉM. — Donchs diga que vosté es quefe dels seus y dels altres.

PERE. — Axó li provará que no soch tan dolent.

GUILLÉM. — Vol callar. May ho he pensat. Li juro que com á cacich es verdader modelo.

PERE. — ¡Hém! ¡Cacich, cacich! Servesch al meu partit.

GUILLÉM. — Sí. Y á Montblau que la porta un rayo.

PERE. — Tot quant faig, es pel meu poble.

GUILLÉM. — Potser sí. Però tot quan dexa de fer ó no dexa fer, es contra'l seu poble.

PERE. — No li convé.

GUILLÉM. — A vosté, á la seva política, á la seva omnipotencia.

PERE. — Bé, bé. ¡Hém! Mes ¿está convençut de que vosté sol res podrá contra mi? ¡Hém!

Jo soch lliure, jo soch independent. En temps més durs y per gent més grossa no m'he posat lo jou, y ara que he arribat á la fi... y per vosté... Fugi, home, fugi.

PERE. — Soch vell en l'art; tot ho comprench. Aquests fums d'orgull m'entuss asman. Vosté serà un bon element pel meu partit.

GUILLÉM. — Dexi la brometa, don Pere Antón, la dexi; no hi escú en aquí.

PERE. — Li daré gust, noy. ¡Hém! Net y espor-gat de tota la retórica ardenta y juvenívola, lo que ha dit, ha estat lo meu pensament. Es cert. He desitjat que fos dels meus: una colla de sim-ples. Un com vosté n'hi falta. La joventut enérgica, lo carácter, l'entussiasme, lo talent, l'acció. Ho necessito, ho vull, ho tindré. (*Moviment ne-gatiu d'en Guillém.*) ¡Oh! Li juro que ho tindré. Torres més altes han caygudes.

(*Idem.*) Sí, home, sí; perque ho sábiga. Jo soch un burro, no tinch cap títol, no sé res, però á constancia, á toçuderia, á vo-luntat ningú'm guanya. Soch la gota d'ay-gua que forada la pedra viva. ¿Cóm fora l'amo de més sabis que jo, si no fos axó? Quan los altres se rendexen, allavores en-cara començo jo. Y quan tots se figuran que d'alló ja no se'n parla, es quan passa la turbonada y tot me'n ho porto. ¡Hém! Vosté es lo que á mi no'm coneix prou; ni una mica tant sols ¡Hém! No'm coneix, no, senyor.

GUILLÉM, *nervis*. — S'equivoca, s'equi-voca. Ne tinch forsa noticies de les brutali-tats que ha fetes en aquí. Sí, ne tinch noticies.

PERE. — Reportis, Guillém, reportis. Res de brutalitats, no exageri. He detin-gut als ambiciosos, he tallat les comes als qui anavan massa enfora, res més. Tinga present per á sempre lo que ara li vaig á dir. De l'actitut que prenga, dependrá lo seu pervenir, bó ó dolent. Ab mi anirá molt endavant. Vosté val molt y jo li aju-daré. Contra mi, no s'axecará may un pam de la terra. ¿Qué li convé més?

GUILLÉM. — Si tot lo que havia d'ésser, dependís de la meua llibertat ó de la meua esclavitut. Ja ho sap lo que he de triar. May m'ajupiré per un senyor. Però enten-ga, que jo no ho miro des d'aquest punt de vista. Davant l'ideal, lo bé que vos é m'ofe reix, no representa res. Soch un átomo. Tot li sacrífico. ¿Y sab quin es lo meu ideal? L'enlayrament de la meua individualitat, que desapareixeria al meteix moment que vosté ó un altre li posés lo peu á sobre. Y aquesta individualitat, cada día més pu-ra y perfeccionada, la vull per Montblau, per la meua patria, per la meua societat, pel meu nom. Y se'n enteri bé: per l'ideal lluytaré sem-pre, sempre, fins á la mort.

PERE, *enérgich*. — ¿Me declara la guerra?

GUILLÉM. — L'abomino, á la guerra; tant com als tirans. Treballaré pels meus.

PERE. — Los seus l'abandonarán.

GUILLÉM. — Algún m'escoltará.

PERE. — Ningú. Jo no cedesch may. La força sempre venç.

GUILLÉM, *furiós*. — ¿La força? La força está ab los jovens ¡vell!

PERE, *fora de sí*. — ¿Jo, vell? (*Se redreça altiu.*) Aquest vell retorcerá ta joventut. Te perseguirá per tot arreu. Te negará l'aygua y'l foch. Sápi-gasho, criatura.

GUILLÉM. — Hi há reconshon no pot arribar-hi la tiranía.

PERE, *impacient*. — Bé, bé. ¡Hém! Sé lo que vols dir. (*Se planta.*) Ho sé.

GUILLÉM. — Donchs, ja s'haurá convençut de que la seva omnipotencia té'ls seus tormens.

PERE. — Donchs, no'n té. ¿Ho vols veure? (*Cor-*

JOAN TORRENDELL

AUTOR DEL DRAMA «ELS ENCARRILATS».

GUILLÉM. — ¡Ah! Ja hi som. Estém al cap da-vall. Talment axó s'ha proposat vosté al tirar ba-la rasa al meu projecte. A vosté li es completa-ment igual. Que'ls montblavenchs estigan em-brutits ó no ho estigan, es cosa que á vosté no li lleva'l dormir. «Quan ells ne sábigan més que jo de fer la farsa per estar sempre al lloch de més amunt, jo ja no hi seré. Axó no'm preocupa.» ¿No es axó?

PERE, *sourhent*. — Bé, bé. Vaja enrahonant... Després me tocará á mi.

GUILLÉM. — Al principi sí, se va preocupar un poch. «¿Qué's proposa, aquest noy? Sembla que no s'ha adonat encara que á Montblau soch lo numero hu, soch lo rey, l'emperador, lo deu de tots. ¡Vejam, vejám! Será precís ferli saber axó que sembla desconéixer. ¡Pégali bufal!» Y talment ho feu lo día en que á casa li vaig exposar lo meu pensament. «Passa pel Casino. Hi há que ferse inscriure, hi há que sollicitar l'enganxe, hi há que posarse la meua lloreyá, hi há que sege-llarse la pell ab lo tatuatge dels meus esclaus. ¡Apa! al Casino, á la oficina, al quartel, al *ingenio*... ¿Jo? senyor amo, ¿jo? Vosté no'm coneix.

re al jardí. Cridant.) ¡Jaume! ¡Jaume! (Torna a entrar.) Després de casa teva, deus creure que aquí, lo niu de les teves amors, es lo més sagrat, ¿oy, valent! (Entra en Jaume sorprès.) ¡Jaume! Aquest simple s'ha atrevit a insultarme en la teva propia casa.

GUILLÈM, *crit.*—¡Mentida!

PERE. O ell ó jo.

JAUME.—Peró...

PERE.—O ell ó jo.

GUILLÈM, *pren lo barret.*—No hi há necessitat. Sé lo que'm pertoca. (Pel jardí apareixen en Torres, en Pous y en Manlleu. Per la dreta donya

Joana y na Caterina. Surt en Guillelm per la dreta acompanyat de les dones que conversan fort.)

ESCENA XVIII

PERE ANTÓN, JAUME, POUS, TORRES Y MANLLEU.

JAUME.—Peró, ¿qué ha passat?

PERE, *exagerat.*—No ho vulgas saber. Es una fera, un monstre. ¡Cá! (Caminant furios.) No pot ser, no pot ser. (Parantse alliu.) Aquest noy no convé al poble.

JAUME.—¿Qué dius?

PERE.—Lo que sents. Hi há que darli un sust.

MANLLEU.—¿Una pallica?

PERE.—No ho sé. Escarmentarlo. Aquest simple se'ns pujaria á les barbes. Y ja ho sabéu: axó s'ha d'haver acabat. ¡Hé! S'ha d'haver acabat. Prou. (Tots estàn cap baix. Ell los domina.)

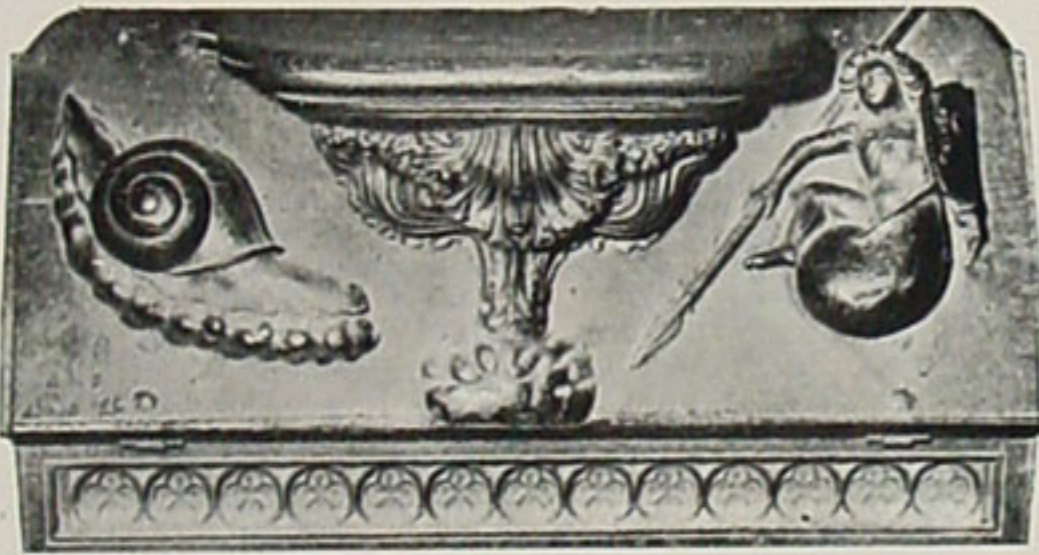
TELÓ.

JOAN TORRENDELL

La caricatura en lo chor de la Seu barcelonina.

(Acabament.)

Axis veyém predominar les escenes d'animals fent la feyna dels homens, especialment tocant instruments de música, motiu que ja's trova en la caricatura grega y romana, axis com en les gárgoles de nostra ciutat; escenes d'arts y oficis, com bastaxos, pastors, etc.; ó bé representacions d'alguns jochs ó costums populars. En altres misericordies s'hi veu á un galant jove agen-

llat davant d'un porch que's menja les aglans de terra sense fer cas de semblant adoració; escenes casulanes caricaturisades, com un home y una dona que s'ensenyan les sabates; un jove y una donzella que tiran quiscún pel seu cantó ab un gocet, com si s'haguessen desavingut; un matrimoni que s'está tot tranquil assentat, tenint la muller un goç á la falda, mentres los noys jugan dintre una barca; un altre en que ell toca una bandurria mentres ella's venta ab tota parsimonia; un parell que portan una criatura ab un carretó molt original, y unes criatures que fan ballar á uns micos.

S'hi trova també la caricatura del guerrer, tan general en monuments semblants, defentsantse d'un cargol; aquest mateix motiu se trova també en la escala de la trona. Lo dimoni, com sempre succehía en aquella época, paga la festa, representanse'l lligat y subgectat per una vella, motiu també bastant general, però que en lo chor de nostra Seu se trova magistralment desenrotllat; en altra misericordia apareix ab la toca estiraguissada per dos individus, un dels quals va armat d'un punyal.

Hi há també altres escenes qual significat no acabém de comprendre, com la de la reyna cremada pel foch que atíen

ab manxes un home y una dona, la del individu apalligat per porrer vestit ab gramalla, y algunes altres. Sens dupte que l'artista tindría'ls seus motius per á esculpirlos, però avuy es poch menys que impossible saber lo seu fi.

Es veritat que hi há també algunes escenes bíbliques, però quedan ofegades, per dirho axis, per la turba-mulla de representacions caricaturesques, com si aquestes fossen les més apropiades per la gent d'aquella época, la més difícil de comprendre, per la barreja de sentiments, idees y costums que la informan.

N. FONT Y SAGUÉ, PBR.

IDILI

Al Exm. y Rdm. Doctor

P. Alfons M. Mistràngelo.

I. — ¡POBRE ORFE!

RECOLZAT al brancal d'una finestra
graciós nen de set anys,
son esguart anegat de caldes llàgrimes
passeja per l'espai...
¡Bé es hermós y esplendent lo cel d'Itàlia,
y aquell dia com may
tot l'ayre posan lluminós y tebi
del sol los raigs brillants!
Mes per ell fosca nit es lo clar dia;
l'alegría ha fugit de son semblant;
sos llabris frescos, com ponçella tendra
l'ignoscenta riälla no obrirà.
Sa casa es plena de recorts que'l punxan;
freda es sa trista llar;
que apenes començava á trepitjarne
de la vida's llindars,
se li pongué lo sol de sa existencia
y's trova en mig del món abandonat!
En curt temps de son pare y de sa mare
los cadavres ha vist frets y enrampats,
que ni'l miravan, ni sos plors sentfan...
¡y l'estimavan tant!
Y ha vist mans forasteres emportarse'ls,
y fora de ciutat
los enfornavan dins la negra gola
d'esterehidor forat...
¡la boca de la mort, que sempre bada!
¡que no acaba la fam!
Com aquexos recorts en sa caseta
no'l dexan sossegar,
y'l seu cor li don fortes batzegades
dintre son pit saltant,
y'l cap li roda, y li manca l'ayre
per poder respirar,
recolzat al brancal d'una finestra
¡pobre orfe de set anys!
son esguart anegat per caldes llàgrimes
passeja per l'espai...

II. — LOS DOS ESPERITS.

Recolzat á la finestra
de sa casa de Savona,
que davant per davant dona
de la escala de la Seu,
tendre orfanet passejava
sa mirada vagarosa,
com buscant alguna cosa
que calmés son dolor greu.
Tot plegat sos ulls se fixan
en la trémula figura
d'un vell ceguet sens ventura
en un esgrahó sentat,
que ab una má lo rosari,
allarga l'altra ab veu trista,
y'l bastó, del cego vista,
guarda arrimat al costat.
Veu passá un minyo al poch rato
que davant del cego's para,
y creu sorprendre en sa cara
un somriure maliciós,
excitat per una idea
que'l mal esperit li inspira,
mentres aquell bastó mira
que té'l cego á son redós.
S'ajup... y ab tota cautela
va posántseli á la vora,
y quan lo vellét implora
almoyna per mor de Deu,
li pren lo bastó... y li amaga
un poch lluny perque no'l trove,
¡y se'n va l'infelíç jove
tan content de lo que feu!

Tot ho ha vist nostre pobre orfe!
tot ho ha vist... y'n sent gran pena;
perque en lo seu cor alena
lo sant esperit d'amor;
per axó aquella acció mala
son sentiment sobrexalia,
la rojor puja á sa galta
y'l pesar puja á son cor.
Ab aquella nova pena
son propi dolor amayna,
y salta com una dayna
corrent escales avall;
decidit surt de sa casa;
de la Seu lo pla atravessa;
busca'l bastó ab tota pressa,
y'l treu del amagatell.
¡Qué content s'acosta al cego
y'l bastó á la má li posa,
mentres ab la veu commosa
conta'l fet al pobre vell!
De ses tancades parpelles
una llàgrima rodola...
«¿Cóm te dius?» y'l nen mormola
«Mistràngelo» tot vermell.

III. — LA BENEDICCIÓ D'UN CEGO.

¡Angel per mi has estat! — lo vell responli—
la teva noble acció
aquests hermosos sentiments publica
que nfan en ton cor.
¡Fillet! puix que ta veu y mans indican
que ets encara molt noy,
aqueix vell, pobre y cego, d'agrahirte
no dexará'l favor

que li acabas de fer, sinó altra cosa,
ab fervents oracions:
«¡Deu del cel, vulga ohirles ab cleméncia,
y sobre eix tendre noy,
sobre eix noy de cor pur y veu angélica,
ángel de fets y nom,
vetlli á tot' hora l'Ull que en tot penetra,
l'Ull qu'ho abarca tot!
Que li forme un ambient la omnipotenta
divinal Protecció,
que com cuyrassa impenetrable'l guarde,
peregrí en aquest món,
y com núbol lo gufe á l'anyorada
terra de promissió!» —
Y que Deu escoltá la veu del cego,
fins avuy s'ha vist prou.
Aquell noy orfanet es ara'l l'arc
de mils y de mils noys
que á les Escoles Píes s'arredossan,
venturós successor
del sant Patriarca de la tendra infancia;
aquell noy trist y sol...
de la patria dels Médicis es ara
lo venerat Pastor:
aquell noy, ara gran, arreu hon passa
se'n porta tots los cors,
preciosa joya de la santa Iglesia,
honor del cristiá nom.
¡Deu del cel escoltá d'un pobre cego
l'ardent benedicció!

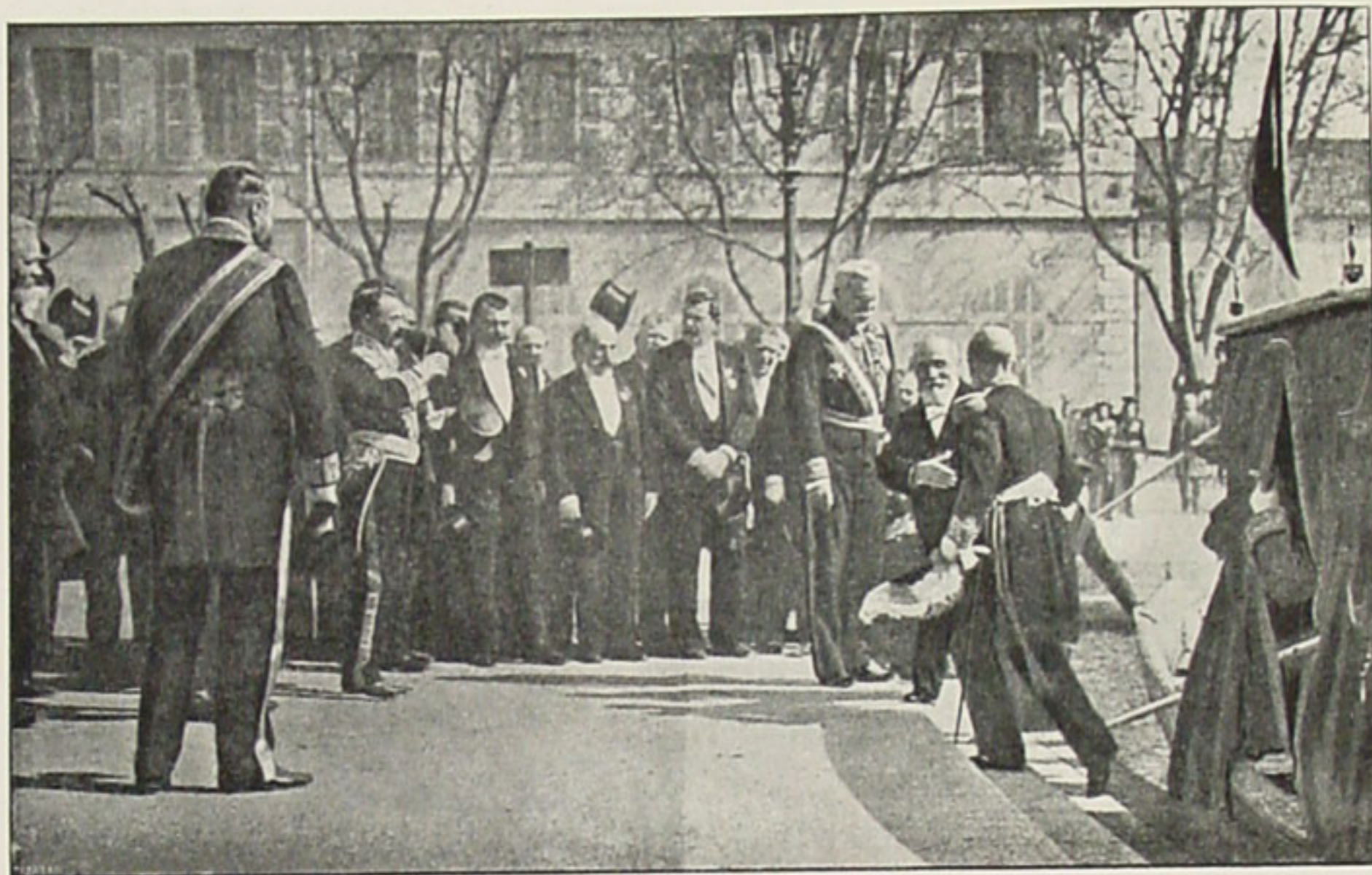
JOSEPH CONCABELLA, ESCOLAPI.

*Mataró, diada de Sta. Llúcia, 13 de desembre
de 1900.*

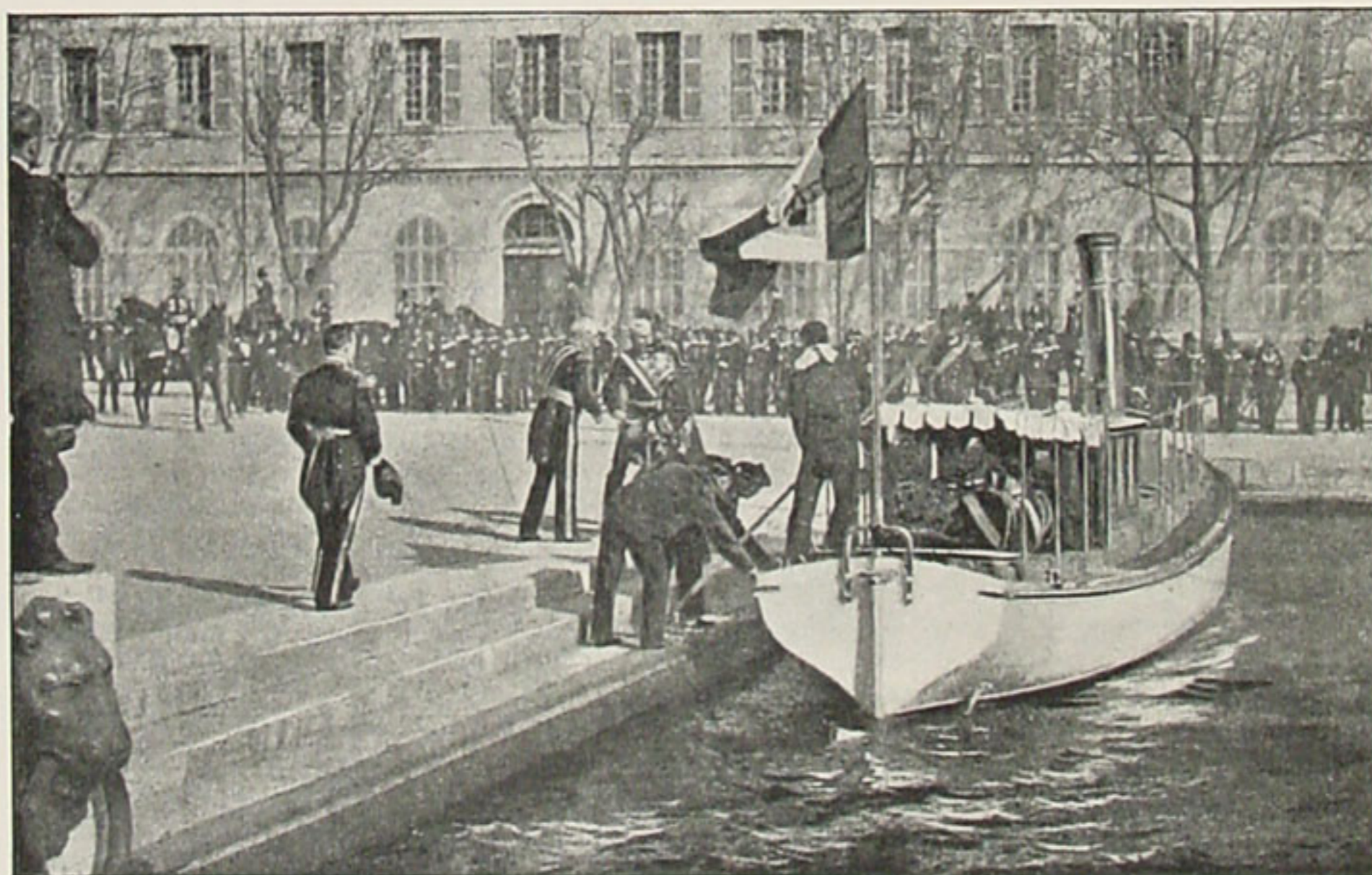

EXM. Y RDM. DR. P. ALFONS M. MISTRÀNGELO
ARQUEBISBE DE FLORENCIA Y PREFÓSIT GENERAL DE LES ESCOLES PÍES

ACTUALITATS EXTRANGERAS

ARRIVADA Á TOLON DEL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FRANCESA

S. A. R. LO DUCH DE GÉNOVA, DESEMBARCANT Á TOLON

A LA MISERIA

A BORKIDA amiga (y't tracto d'amich, no pas perque jo te'n sia, sinó per l'amistat ab que m'atormentas tu): vols fer lo... favor de dexarme en pau, mal no sia sinó per una temporada, posma, més que posma? ¿T'has enamorat de mí, oy? Dé prou que ho sé! Y de quina manera, avestruça! Mira; tothóm qui'm veu coneix que tu y jo som carn y ungla... que es un modo de dir, ¿sabs? perque de resultas d'anar ab tu, jo no soch carn, sinó un sach d'ossos.

¿Cóm t'ho tinch de dir que n'estich cansat de tu, que'm fas agafar febre no més de véuret, y que'm moro de rabia tenint de sofrir les teves festes y postures á tot'hora? ¿Peró, que't deya res jo á tu, mala peste? ¿De qué't va venir aquest rampell, aquesta fallera ab mí? Jo no'm recordo de quan te coneix, però aquell dia no'm devia senyar prou bé abans de sortir de casa. Des de llavors, no m'has dexat á sol ni á sombra, y't dich jo á la cara que ab lo que fas ab mí no hi há mods. Prentho com vulgas.

Vaja, jo no't puch estomagar, y t'ho dich axis, ben crú, per veure si... però ca!... Si no tens vergonya! Com des que sem companyia me les fas passar totes á mí!

Començant per ésser bruxa, te trovo tots los defectes; ara vejas ab quín gust hauré de soportar jo les teves manyaguerfes eternes, que no'm dexan menjar, ni dormir, ni treballar, ni tenir may un quarto. Lo qui no t'ha conegut no sab lo que es un afecte rabiós.

Oh! Si en comptes d'ésser invisible, per més que per tot te veig, y inmaterial, encara que jo continuament t'estich tocant, perque may te'n vas del meu damunt, tinguesses forma de persona, ó en que fos de bestia; ay, cóm m'hi agafaria ab tu! Jo t'asseguro que no't valdria l'ésser del sexe que'n diuen débil; y ademés que axó en tu es una mentida y una gran hipocresia: tu débil!... Tu lo que fas es debilitar y neulir als teus educandos, que't dich que per exemple un servidor (teu, per força... teva, y falta de municions meva), si'm posava al mig d'un camp, tothóm me pendria per un bastó y un vestit, posats per fer por als aucells.

T'arribas á apoderar tant de tot, que sembla que tu sias qui'm governa ó jo meteix. Si faig una feyna (per miracle y aprofitant una distracció teva) m'hi surt tot tant escatimat, material, proporcions, solidesa y valor, que en lloch de semblar un fill meu, sembla que ho hajas fet tu. Després los qui han de pagarho diuen: Axó es fet ab molta miseria! Y no ho volen. Vés si'n tens de simpaties!...

Y axó que ab prou feynes te saben lo nom y no't tenen per tractada! Si per no tractarte á tu, n'hi ha hagut á mils y mils qu'han fet tracte ab lo dimoni. Sinó que jo'm penso que també n'hi vas fer tu, y ara ells t'ajudan: perque quan tu'm fas anar al teu gust, jo'm sembla que tots se me'n portan.

Que n'ets d'insufrible! Comparat ab tu, qué compón arrencarse un quexal! Oh, y que per altre costat, al poch temps de ferse ab tu, un hom quasi se'ls arrencaria per gust: tampoch li fan cap servey!

¿Sabs alló del burro de la falla, que quan se volgué disfreçar se va descobrir perque li sortia l'aurella?... ¿Qué? ¿Que si't tracto de burra? Ay polireta! No't moris del disgust: axó't semblarian bresques, si t'haguesses d'ascoltar tot lo que jo't diria; sinó que un hom es prudent...

Donchs de tots los defectes que tens, lo primer que't descobreix es lo gran egoisme, una especie de gelosia que't fa voler ser sola ab lo qui tu has «filat» per á martiritzar ab la teva predilecció, y acabas per pèndreli tot, absolutament tot. Encara, al principi, com aque'l, perque's té ab que distreures més ó menys; però al poch temps, ve la soletat més espantosa; tan espantosa, que la més horrosa de les dites es aquella en que hi entras tu, quan la gent diu: «soletat, miseria y companyia».

Jo en lo primer que vaig conéixer que'm rondavas, va ser en que m'anava quedant sense quartos; jo prou feya; se me'n anavan los pochos que tenia, cada vegada'n trovava més pochos, y'l día que ja no'n vaig trovar cap, te'm vares presentar tu ab la cara destapada, y'ls braços oberts. Quina cara, Deu me valga: sinó que l'es-

glay que'm va donar no m'ho dexava fer, jo crech que'm poso á cridar auxili. Y quína abraçada, Senyor, que no s'acabava may! Sabs per qué diuen que es tan llarch un día sense pá? Perque aquell día, l'infeliç que dejuna defalleix d'angunia entre'ls teus braços; res més.

Després vaig perdre'l treball; y ara, qué'n fa de temps que, com no'm dexas anar á casa perque hi fas anar los inglesos, no tinc més feyna que tréuret á passeig, faça fret, faça calor, y ab ganes ó sense!

Amichs? Enredayre, que me'ls has fet comprometre á tots, y al ultim renyirhi! Y á fe que n'he tingut de pacífichs; però á copia de presentarmhi sempre ab tu, y d'haverte de soportar tants capritxos, está clar, han girat l'esquena: ¿qué't sembla á tu? ¿Una broma d'un cop de sabre ab quina cara s'ha de soportar? Digas! Oh, y encara si fos una! Però ets pesada, pesada!... Uff!

Després m'has anat prenent tot lo altre: vestits, mobles; un día'ls matelassos del llit, un altra día'l llit y tot; y al ultim les sabates y la camisa: vaja, aném fent bromal

Y lo desvergonyida que ets! Y lo que t'agrada presumir! Jo no sé qué t'has pensat: si fosses guapal Però si espantas á les criatures, y als grans, y als vells, y á tothóm! Jo prou t'aviso per endavant, quan me pots comprometre: «Moxoni, que no'm convé que't veja aquest senyor que s'acosta». ¿Si? Quan passa pel costat, esclafexes la gran riulla y treus la cara, ó surts tota, per un estrep del colze, ó per un xiribech del pantalón, ó per les esquerdes de les sabates. Desvergonyida! Si sapiguesses lo gust que'm donas! Però com que no tens entranyes!

Acabas per fer tornar mig ximple. Ab tu, no's fa res ben fet, y moltes vegades ho fas sortir tot al revés: sense anar més lluny; t'escrich totes aquestes tristeses que'm fas passar, ab lo cor ple d'odi y en l'estat més deplorable: donchs com que ho inspiras tu, estich segur que á més d'un que llegís aquesta carta, lo faria riure. Poca solia! (Tu, vull dir, no'l lector! ¿Ho veus cóm tot ho capgirar?)

Si tu fosses de carn y ossos, ara, ara meteix, cóm m'hi desfaria! Cóm me les pagarías totes!

Vaig á acabar aquesta carta, perque també se m'acaban les invitacions de funerals en que t'escrich, perque fins m'has acabat lo paper d'escriure.

Peró... mala bestia: ¿qué t'havia fet jo? ¿Ni qué't faig ara? Ab les teves bruxeries me tens tan lligat de peus y mans, que no't puch combatre ni ab una trista pesseta, ni ab un abrich que no sembli una torradora de castanyes, ni ab un sol ápat que faça la mostra y'l pés.

¿Cóm s'ha de fer per fugir de tu? T'ho prego per compassió, per caritat, per amor de Deu y al proxim. (Bé, tu no sabs qué vol dir tot axó, ara hi caych.) Però de totes maneres, t'ho suplico. Déxam, vesten á passeig, vesten al infern, allá hon vulgas. Hombrat... á mi no m'agrada'l mal dels altres; però alguna vegada jo he ajudat á algú á passar los seus, y finalment, no m'agradan los monopolis y no vull tenirne ab tu. ¿No't podías dedicar á gent de més humor que jo? Mira: cada día, á l'hora que jo no dino, veig molta gent que va á ferho; veslos á visitar. Tu y jo'ns trovarém més endavant, vinam á veure un día; fins, si no hi há més remey, te diré que pots contar ab mi sempre que no sápigas ahón anar: vina á passar la estona á casa; ja sabs que't rebré de confiança. En fi, reparteste una mica, búscat clientela, viaja; però divorciemnos; ¿no veus que ja no podém tirar més endavant? Y després: les coses repartides son més soportables; bé n'hi há prou de gent; justament estém en un país, que, sínó'ls mestres d'estudi, que tu ja'ls conexas, sento á dir que tothóm cobra... O sínó, tría; després hi ha altres gremis, que al cap de vall tothóm paga... Ves allá hon vulgas.

Y si no hi há altre remey (y ara sí que s'ha acabat lo paper y aquesta carta), tu que ets amiga de tots los mals y de totes les desgracies, fesme un trist y dnich favor: vina un día acompanyada del tifus, ó de la peste, ó de tot plegat, y fes que no m'abandonin, encara que tampoch m'abandonis tu: però no'm faças tu'ls últims honors. Tot m'ho estimo més que morir á les teves mans.

Malehida síes

Soch esclau teu y vençut.

PRIM PELAT Y SECANELLAS.

Per la copia,

F. G. J.

(Il·lustració de F. Sardà.)

LO COMTE SAINT-SAUD

EMBLEMA DEL COMTE DE SAINT-SAUD.

A la exposició de París han estat premiats ab medalla de plata los travalls de geografia pirinenca del senyor Comte de Saint-Saud, que representan 15 anys de feyna per qui, havent començat per anar als Pirineus atret per la seva curiositat y amor á la montanya, es avuy día un dels geógrafos de la serra que'ns separa de França, podentse posar lo seu nom al costat dels senyors Comte Russell, Schäder, Wallon y coronel Prudent.

Per á poder publicar lo que ell, modestament titula: «contribució al mapa dels Pirineus espanyols» y los cinch mapes que l'acompanyan, lo senyor Comte de Saint-Saud ha visitat totes les altes serralades de nostra Catalunya y Aragó, fentlo

en totes direccions (de Gavarnie á Barcelona, y de Puigcerdá á Luchon), establint estacions geodísiques per molts puix hon ningú ho havia fet.

Durant aquestes visites ha contret nombroses amistats, que's complaurán sens dupte al veure lo seu retrato honrar les planes de LA IL·LUSTRACIÓ LLEVANTINA. Ademés ha visitat les serres de les Batueques y de Hurds, y los Pichs d'Europa, que servexen de divisoria entre Asturies y Castella la Vella, visites totes, escepte les de les dues primeres serres, consignades en gran nombre d'articles publicats en los butlletins de les seccions del *Club alpi-francés*, *Le tour du Monde*, y en lo *Butlletí de la Associació Catalana de excursions*, de la que era soci delegat y al fusionarse aqueixa agrupació y la catalanista de Excursions científiques per á formar lo «Centre excursionista de Catalunya», quedá per aquest fet, nombrat delegat de dit Centre.

LO COMTE SAINT-SAUD.

GERMANOR CATALANO-PROVENÇAL

V

PAU ARÈNE

RETRATO DE ARÈNE. (Fot. de Petit).

Va néixer al peu d'una figuera y se'l ne van portar á la vila dins d'un cove de figues que duya un burro.

De petit se'n anava ab sos pares al camp, y per fer la migdiada, s'ajeyan tots tres á l'ombra del burro, á n'ell l'hi tocava la que feya l'orella esquerra. Un dia, una mosca amohinosa va picar á l'ase, y aquest va apartar l'orella, sens recordarse de tornarla á son lloch.

Mentrestant, lo cap d'En *Jean-des-figues* ha quedat al descobert y un raig de sol hi ha entrat, trastornantli tot. Aquest raig de sol té una gran influencia en la vida del xicot, tots los seus actes semblan portarne la marca.

Reconegut inepte pel treball de la terra se'n va á París, portantse'n al cap la imatge d'una noya rica y al cor la d'una gitana rica. La primera es *Reina*, filla d'un senyor de Cantepedrix, está disposta á casarse ab qualsevol que la porti á París, y l'altra es *Roset*, que serveix á casa de *Reina*, s'estima de cor á *Jean-des-figues* y es corresposta, més cap dels dos ho sap.

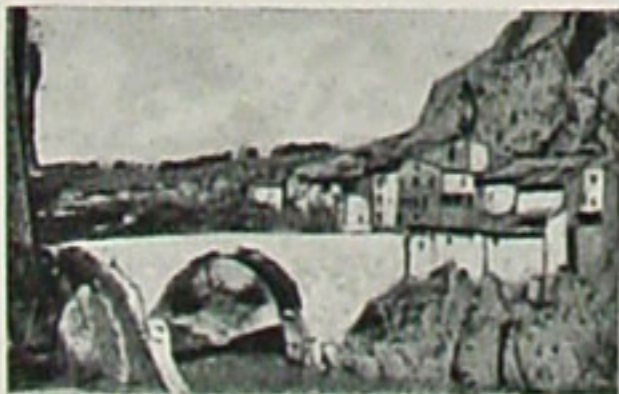
Roset fuig de casa seva per trovar á *Jean-des-figues* y s'arriuan á topar á casa d'un amich; ab tot, En *Jean* se promet ab *Reina*, se desfá'l casament, y quan plorava per morta á *Roset* se'n adona que l'estimava y cau en l'un als braços del altre.

En torn d'aquest argument hi texeix Arène una novela exquisida. Es al meteix temps un monument del bon gust francès en lo sigle XIX, model de correcció del llenguatge, pintura fidel de la terra y costums provençals y retrat del jove intel·lectual del any 68.

Pau Arène nasqué á Sisteron, capital d'un dels districtes del departament dels Baxos-Alps, á 20 de juny de 1843.

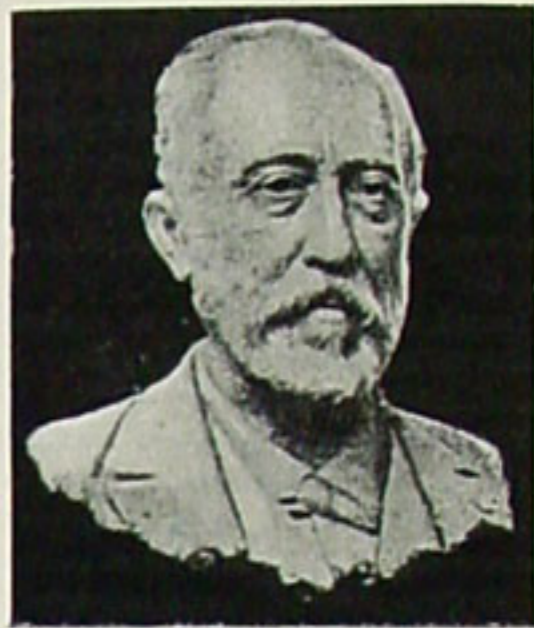
Los primers ensaigs literaris foren fets en francès, més la musa provençal no li negá sos favors.

Hem començat per parlar de *Jean-des-figues* perque fou l'obra que li doná fama. Se notan en ella molt marcades les tendENCIES de amor á la naturalesa, sugerides pel seu esperit contemplatiu; aquesta afició's veu en sos demés llibres.

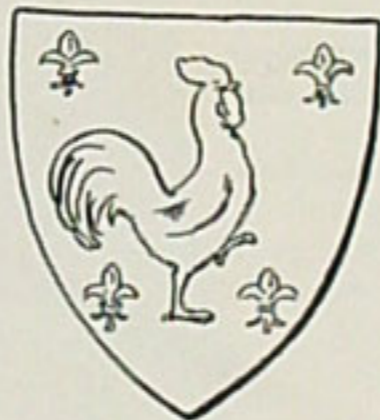

VISTA DE SISTERON.

La seva obra francesa comprén ademés: *Pierrot héritier*, *Le marchand de marrons du coin de la place Saint Placide*, *Mon ami Naz*, *Parnassiculet*, *La mort de Paul*, *Le Clos des âmes*, *Le pont du Gard*, *Le canot des six capitaines*, *L'ilot*, *Au bon soleil*, *La Gueuse parfumée*, *Vingt jours en Tunisie*, *La Vénus d'Avignon*, *Pain du pêche*, d'Aubanel; *La chèvre d'or*, *Les ogresses*, *Le midi bouge*, *Contes*, *Figucts et friguets*, *Des Alpes aux Pyrénées*, *Domnine*.

BUST DE ARÈNE, per Jujalbert.

Pau Arène

EMBLEMA Y FIRMA DE ARÈNE.

D'aquestes obres n'hi há quatre pel teatre; *Pierrot héritier*, que decidí en 1865 sa carrera literaria; lo monòlech *Mon ami Naz*; *L'ilot*, en que colaborá Mouselet, va ser representat en 1875; *Lou pan dou peccat*, d'en Theodor Aubanel, convertit en *Le pain du péché*, en les mans hábils de Pau Arène, va ser aplaudit en 1888.

Com á periodista, feu ses primeres armes en lo *Figaro littéraire*, y morí colaborant en lo *Journal*. *Le pont du Gard*, porta'l nom d'un viaducte romá d'aprop de Nimes.

La chèvre d'or, La cabra d'or, es una mena de continuació de *Jean-des-figues*, sobre tot per l'idea que enlayra.

Le midi bouge recorda lo títol d'una cançó que va compondre l'any 1870, á propòsit de la guerra franco-prussiana, á la que assistí ab lo cos dels voluntaris mobilisats. Poch temps després d'haver sortit á la llibreria internacional una altra edició de *Jean-des-figues*, rebé la noticia del conflicte y se'n aná cap á la capital ab uns quants homens de Sisteron que l'havian elegit per capitá. La cançó s'escampá molt, sobre tot entre'ls meridionals que havian acudit á la defensa del centre amenaçat. Fins en 1875 no se sapigué que'l cant de guerra era del pacífich Arène.

Vingt jours en Tunisie, recorda l'estada de tres setmanes que feu l'autor á Tunis; s'hi barrejan les notes de viatge ab les fantasies d'un cap meridional escalfat pel sol africá.

Més tart recullí totes les impressions de sos nombrosos viatges pel país d'oc en *Des Alpes aux Pyrénées*. Hi colaborá N'Albert Tournier, nas-

CARICATURA DE ARÈNE, per Gill.

cut a Pamiers en 1855; son nom s'ha pronunciat moltes vegades unit al d'En Arène y avuy no'l desunirém. En Tournier dirigí principalment la part gràfica y eruditiva de l'obra, tenint ja'ls precedents de *La terre provençale* y *En terre d'oc* com a historiògraf dels felibres.

Aquesta part de l'obra d'Arène, en prosa casi tota, no es més de menyspreuar per ser menys provençal, ja que conté moltes idees justes sobre les terres del Migdia, en aquella època tan somniades y tan poch conegudes, tan admirades y tan poch estudiades.

Axó sol explicaria sa calitat de membre de la Societat dels Felibres de París, la de felibre majoral que obtingué en 1884 y la de cavaller de la legió d'honor, per decret de 1.º de janer de 1885, quan era president dels felibres de París, mes justifica totes aquestes dintincions sa condició de poeta provençal al costat d'En Mistral y d'En Aubanel.

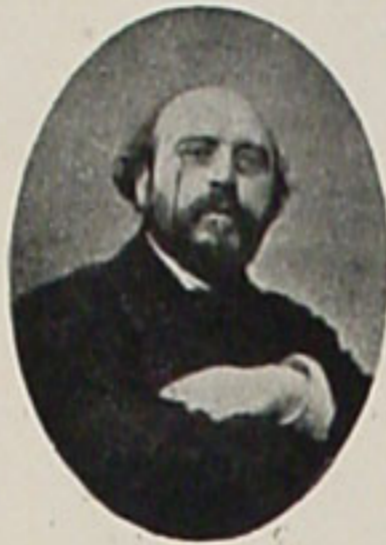
Arène ha honrat dúes literatures franceses, en la d'oïl es prosista de primera fila y es un dels primers poetes de la d'oc. Los versos francesos y la prosa provençal d'En Pau Arène son escassos y de poca importancia.

Raubatari, *Fontfrediero*, *Lis estello negro*, son sos millors versos. Molts dels altres, que de primer sortiren en l'*Armana*, vegeren després la llum en la *Revue Felibrecne*.

Als vint y tres anys Pau Arène se'n aná a París y allá conegué a molts literats: Alfons Daudet,

VISTA DE ANTIBES.

ALBERT TOURNIER.

Mouselet, Leconte de Lisle, Catulle Mendès, se'l suposa ademés colaborador anònim de l'obra del primer *Cartes de mon moll*, fundantse en algunes indirectes d'En Arène y en indiscrecions de sos amichs.

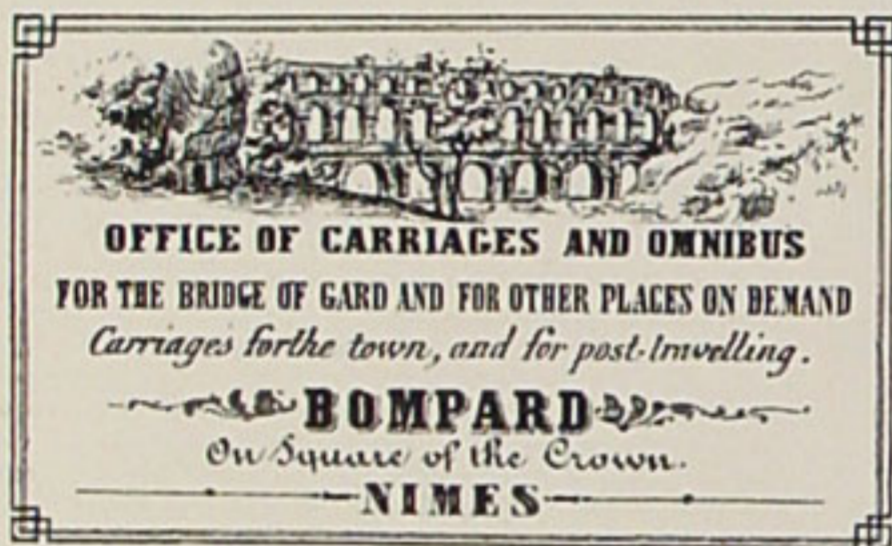
Arène ha tingut en sa familia, tan antiga com la metexa Provença, un precursor digne d'ell, Antón Arène, de qui tindrem ocasió de parlar. Al escut de familia hi figura un gall, que l'Arène modern ha prés per divisa acompanyantlo de quatre flors de lis y del lema *Cante cantara*.

Los ulls del poeta, de parpelles groxudes, sempre mig tancats, com si volguessen guarirse de l'ardor del sol, se tancaren per sempre més en 17 de desembre de 1896, a Antibes. La cara expressiva, d'extranya fixesa s'accentúa en totes ses linies.

Als seus funerals parlaren: August Marin, a Antibes; Maurici Raimbault, Víctor Lieutaud y Albert Tournier, en los que se li feren a Sisteron, hon reposa sota l'epitafi dictat per En Mistral:

M'EN VAU L'AMO RAVIDO
D'AVE PANTAI MA VIDO.

VÍCTOR OLIVA

CURIÓS BITLLET PEL PONT DU GARD.

Vilanova.

NOSTRES GRAVATS

PER SANTA CREU, DIBUIX DE F. SANS CASTAÑO.

Segudes en los pedriços dels Claustres de qualsevol iglesia, ab cara riallera y veueta infantil, demanan les noyes als devots que entran y surten... *un dineret per la Santa Creu*. Aquest hermós detall de la tradicional costúm, l'ha representat l'artista en lo dibuix de nostra primera plana ab tanta exactitut que no pot ésser més escayenta la naturalitat de les dúes nenes, una ab la bacina de la Mare de Deu tota voltada de roses, y l'altra, ab la pandereta plena de flors, constituint en conjunt un veritable quadro del mes de maig, ab la primavera que hi llú en tot son esclat, en les nenes y en les flors enllaçades pel encís màgich de la Fe.

LES MEDALLES DE LA «UNIÓ CATALANISTA»

A la renaxensa de Catalunya li faltava quelcóm que la commemorés y aquest fet ha tingut lloch ab la encunyació de les medalles, qual facsimil reproduhim avuy. D'aquestes n'hi ha de coure, plata y or. Lo dibuix del escut de Catalunya cambia en cada metall.

Aquest emblema de l'esperit reivindicador dels drets de nostra terra ha estat tan ben rebut pels bons fills de la patria, que, segons les nostres notícies, se fa ja difícil poderne possehir. Felicitém a la «Unió Catalanista» per la seva idea.

LA JUNTA DEL CENS EN LO SALÓ DEL CONSISTORI NOU DE BARCELONA.

La campanya electoral començada per alguns catalans que estiman la honra de la nostra terra y que's trovan animats del desig de purificar lo cens electoral de aquesta capital, y d'enlayrar al poble donantli una digna representació, ve donant lloch a moltes reunions que donaran sens dubte resultats profitosos, ja que contribuirán a ensenyar al poble moltes coses que fins avuy sols conexfa de nom. L'entusiasme que entre certs elements produex aquesta campanya es una esperança per demá y una demostració palpable de que tal com van les coses no poden seguir més. Lo poble té tot lo que vol quan vol tenirho: lo difícil es que vulga, y avuy sembla que vol. ¡Avant sempre!

EN JOAN TORRENDELL,
AUTOR DEL DRAMA «ELS ENCARRILATS».

Es aquesta obra la primera que dona al teatre lo jove autor mallorquí, qual retrato enjoya avuy les planes de LA IL·LUSTRACIÓ LLEVANTINA. Fill de l'última generació del sigle passat, va amararse del esperit reivindicador de les petites nacionalitats, y, des de molt jovenet, va fi-

gurar brillantment en l'estol d'entusiastes defensors de l'autonomia de les Balears, distingintse entre'ls seus companys ab motiu de la direcció del valent y malaguanyat setmanari mallorquí *La Veu de Mallorca*, que des-empenyá fins á l'hora de la seva suspensió.

Lo seu provat amor á la llengua propia y l'esperó dels seus ideals, del tot iguals als que defensém los fills de Catalunya, han fet que portés al teatre un bonich quadro de la vida local contemporanea, ple de veritats y de relleu, en lo qual se revela entre les asquerositats de la política del caciquisme, l'esperit indomable del protagonista que encarna l'aspiració regionalista bellament exposada per l'autor.

Enviém la nostra enhorabona al novell autor dramátich y'ns complabém en encoratjarlo per á que se-guesca donant al teatre regional obres de veritable empena y que digan quelcóm més que moltes vulgaritats que avuy veyém passar per damunt de les tauls.

EXM. Y RDM. P. ALFONS M.ª MISTRÁNGELO

ARQUEBISBE DE FLORENCIA Y PREPÓSIT GENERAL DE LES ESCOLES PÍES.

Creyéim que nostres lectors veurán ab gust lo retrato del protagonista de la hermosa y conmovedora narra-ció poética que publicuém en altre lloch d'aquest número

Aquest eminent Prelat, com á Superior general dels PP. Escolapis, visitá en lo passat Novembre algun« de's molts col·legis que aquests religiosos tenen en nostra terra; y sabém que se'n portá d'ella les més agra-dables impressions, principalment de nostra ciutat llewantina de Mataró, ahon lo reberen ab inequívocues mostres de veneració y entusiasme, adornant los vehins ab domassos los balcons de llurs cases, pels carrers per hon passá; com també ho feren á Sabadell y á algún altre punt.

Veritat es, que les seves singulars dots personals dexaren corpresos á tots quants pogueren tractarlo d'aprop.

ACTUALITATS EXTRANGERAS

Lo fet més important de la darrera quinzena en qüestió de política internacional, lo que ha mogut la aten-ció del món enter, ha estat la reunió de les esquadres de les nacions llatines en lo port de Tolón.

GENT DE CASA, PER MARIANO FOIX.

A QUALEVOL ESTACIÓ:—Vaja, teniu; dos centímetrs de propina... y ara no us ho feu mal bé.

EN JOSEPH MASO Y GOULA

Autor de les cançonetes

que acompanyan aquest número.

Ab ocasió d'un viatge del Presi-dent de la Repú-blica francesa, M. Emili Loubet á Niça, Tolon y altres ports del Migdia de França, se reuniren en aquelles aygues los barcos italians y francesos, comandats respectivament per S. A. R. lo Duch de Génova, oncle carnal del Rey, per ser germá de la Reyna viuda del difunt Humbert, lo qual arborava sa insignia en lo *Lepanto*; y'l visalmirall M. Maigreb, comandant de la es-quadra francesa del Mediterrani, á bordo del vapor *Saint Louis*. Al desembarcar aquell en l'Arsenal de Tolon, fou rebut pel President de la República ab grans mostres de simpatia y amiat, á les que correspongué rebent á M. Loubet en lo *Lepanto* al tornarli aquest la visita. Aquests y altres obsequis que's tributaren mutuament los representants dels dos pobles, han estat molt comentats y interpretats de molt diferents ma-neres pels periódichs de les diverses nacions d'Europa, molts dels quals hi veuen un cambi emprés per Italia envers altres camins que no ha pas seguit fins avuy.

A propósit d'axó cal consignar la actitud presa per la es-quadra russa, la qual trovantse en aygues franceses ja abans d'anarhi'ls barcos italians, se'n aná per no assistir á les festes organísades en honor d'aquests, fent rumbo cap á nostre port, hon estigué uns quants dies. Componían aquesta petita esqua-dra'ls acorassats *Krabry* y *Abreck*, y anavan manats pel con-tralmirall Birileff. En aquestes planes veurán nostres lectors una extensa informació gráfica de tots aquest succesos.

EMBAJADA EXTRAORDINARIA INGLESA Á ITALIA

L'envió d'Embaxades especials á les Corts d'Europa per á notificar als Monarques y Cos diplomátich la proclamació del nou Rey de Inglaterra Eduart VII s'ha fet ab tota magni-ficencia, essent de totes elles una de les que més ressonancia ha tingut la missió extraordinaria á Italia, formada per Sir Michael Euln Seymour, lo comte Saint Aubyne, lo comte de Mount Edgeumbe, Sir Phillip Soumer Cox y'l coronel Vi-scount Bowne, quals retratos publicuém per fotografia presa en lo jardí de la Embaxada, poch moments abans d'ésser rebuts per S. M. Víctor Emmanuel III, rey d'Italia, en son Palau del Quirinal.

EN JOSEPH MASO Y GOULA

AUTOR DE LES CANÇONETES QUE ACOMPANYAN AQUEST NÚMERO.

D'entre l'esplet de jovens conreudors de la música cata-lana s'hi ha de contar al jove Masó y Goula, com un dels que més s'han distingit y dels que més han treballat per á la popu-larísació de tan tendre y patriótic art.

L'entusiasme que batega en lo cor del jove mestre se mostra en totes les seves obres, curulles d'una dolçor hermosísima que fa que un les escolti una y cent vegades, sempre ab la metexa atenció y les aplaudesca al final ab tota ingenuitat, puix respiran totes les flayres de la terra y están rublertes d'una mena de sentiment que arriba al cor. Les dues cançonetes que avuy repartím als nostres benvolguts llegidors, son una petita mostra de lo molt que pot esperar la música de la terra, de la inspiració y sentiment de aquest jove autor.

CANSONS CATALANAS

IDILI

MUSICA de
J. MASO, GOULA

LETRA de
A. BUSQUETS

Moderat.

Cant.

p Vi - - na vi - - na mon a - mor
Com que'ls gua - nyas de bon troç
Puig no sen - tan ja mes l'au

Piano.

p

L' Espigolera

CANSONETA

Lletra de RAMON MASIFERN.

Música de J. MASÓ y GOULA.

All.^o lleuger.

Quan lo camp ja n'es se - gat l'es pi-go - le - ra l'espi-go -

P lleuger.

rall: una mica.

- le - ra, quan lo camp ja n'es se - gat l'es pi-go - le - ra se'n hi haen.

rall:

trat. Es - pi - gue - tas va tro - bant ja'n fauna a - gle - nya ja'n fauna a -

a temps.

rall: *a temps.*

- gle_nya; es_pi - gue tas va tro bant, ja'nfauna a gle nya tot can tant. La du

rall:

Detailed description: This system contains the first two staves of music. The top staff is a vocal line in treble clef with lyrics. The bottom staff is a piano accompaniment in grand staff. The tempo markings 'rall:' and 'a temps.' are placed above the vocal line. A 'rall:' marking is also placed above the piano accompaniment.

pen_ja - de - ta al bras y va con - ten - ta y va con - ten - ta la du pen_ja - de - ta al

Detailed description: This system contains the third and fourth staves of music. The top staff is a vocal line with lyrics. The bottom staff is a piano accompaniment. A fermata is placed over the final note of the vocal line.

bras y va con - ten - ta cap al mas y va con - ten - ta cap al mas.

rall:

Detailed description: This system contains the fifth and sixth staves of music. The top staff is a vocal line with lyrics. The bottom staff is a piano accompaniment. A 'rall:' marking is placed above the piano accompaniment. A fermata is placed over the final note of the vocal line.

a temps. *p* *pp* *p*

Detailed description: This system contains the seventh and eighth staves of music. The top staff is a vocal line with a fermata over the first measure. The bottom staff is a piano accompaniment. The tempo marking 'a temps.' is placed above the piano accompaniment. Dynamic markings 'p', 'pp', and 'p' are placed above the piano accompaniment.

La companyia de Novetats, a fi de temporada, nos ha donat tres estrenos: *Riu avall*, d'En Rovira y Serra; *La cugula*, d'En Folch y Torres, y *Els encarrilats*, d'En Torrendell.

Respecte a la idea que entranya l'obra d'En Rovira y Serra, *Riu avall*, no podem unir nostre aplauso al que'l públich, lo dia del estreno, li tributá. Mirantlo drama des delpunt de vista artístich ja es altra cosa. Lo primer acte es tot un drama y'ls altres no desmerexen. Sos tipos están pintats ab fermesa, se mouen sens encongiment, ab naturalitat; lo diálech es fluit, tendre ó vigorós segons les situacions.

Tenim entés que *La cugula* es la primera obra que lo seu autor porta al teatre. Son contades les vegades que de cop y volta s'entra en lo teatre per la porta gran, es a dir, per la porta del éxit veritat, puix per a escriure obres dramátiques se necessita no sols ésser literat, saber inventar una acció, dibuixar los personatges, mourels ab soltura y combinar les escenes, sinó que's necessita quelcòm que sols se consegueix ab la práctica, puig lo que en lo paper y llegit produex gran efecte, no sempre lo causa portat a la escena. Aquexa falta d'experiencia teatral se nota en la obra d'En Folch y Torres; però axó no obsta perque en dita obra se revelin en l'autor condicions dramátiques que ab l'estudi y ab la práctica's refermarán.

Els encarrilats va obtenir un éxitás. Es llástima que la empresa de Novetats l'hagi posat en escena los últims dies de la temporada, puix lo drama d'En Torrendell hauria donat molt bones entrades.

En la esmentada obra s'ataca durament al caciquisme. Des de las primeres escenes, perfectament tallades, lo públich va entrarhi tot seguit. Un jove ple de fe, de bon zel, aymanant del seu poble, veient los grans mals que la ignorancia reporta, principalment a la gent treballadora, ha ideat, després de un madur estudi, fundar un centre de lectura, a hon hi concorri la classe obrera y a hon se li espliqui sana doctrina, arrancant de sa inteligencia la tosca de la ignorancia. Esplica son pensament a les persones de pes del poble y tots s'entusiasman ab la idea, prometent cooperar a tan lloable empresa. Y a fi de darli toia la empenta, tota la expansió y ferla més fructífera, convenen en sollicitar la protecció del cacich, del amo del poble. Aquest prevéu que dit projecte li pot ésser funest, puix tornant al remat de bens que pastura, en persones inteligents, perdrá ell sa importancia y sortiran de sa tutela. Y declara la guerra, no sols a la idea, sinó també a les persones que la patrocinan y en particular al seu iniciador. Y s'entaula una lluyta sens compassió, sens sentiment de cap mena. Fins que'l jove, que, sens mesquinesa, ha posat tota son ánima en aquell projecte, se veu abandonat de tothóm, fins del meteix poble per qual enlayrament treballava, mata al cacich per treure dels seus coterrans lo jou que'ls oprimeix y'ls ofega.

Lo drama está escrit ab fermesa; té frases que entusiasman al públich, sentlo esclatar ab frenétichs aplaudiments, que's repetiren dintre y al final de cada acte, essent ovacionat l'autor al acabarse l'obra.

Y ara díguime (que no podria lo públich de les altures perdre la costum de fer enrahonar a tot aquell qui's fa merexedor de son entusiasme?)

En lo meteix teatre de Novetats, y baix la batuta del conegut mestre Crickboom, s'han donat dos concerts, dels quals n'ha estat l'héroo lo pianista Raoul Pugno.

Bé n'hem sentit a Barcelona de concertistes de piano; donchs, des d'En Rubinstein ençá no n'hem sentit cap altre que's puga comparar ab en Raoul Pugno. Per eli no hi há dificultats de mecanisme; toca ab una facilitat pasmosa, sens afectació, sens fer extremituts ni mueques, com si res no fes, y aquexa facilitat, aquest domini del instrument, li permet expressar lo que ell vol: lo enérgich, lo dolç, ab sentiment, ab forsa, ab pureza y brillantor.

Les dues vetllades donades per la Societat Filarmónica han dextat bon recort a nostres aficionats a la bona música.

Las cartereras y *Avans de la proesio* son dues carqueles: la primera castellana y l'altra valenciana, estrenades en lo Tivoli per la companyia valenciana que actúa en dit teatre.

Las cartereras, es de carácter melodramátich, passional y de costums andalusos. Del género chico es de lo millor que s'ha fet en nostres teatres durant la present temporada. Lo libre está ben escrit, té tipos molt ben pintats, com lo *tío Chupitos*, que fa admirablement l'actor senyor Talavera, y la música, tota ella basada en cantars populars andalusos, es fresca y molt sentida.

Avans de la proesio, obra de costums valencianes, es un saynete sense pretensions, que ab gran nombre de situacions cómiques, no té altre objeete que fer riure y ho consegueix.

Abdées obres foren molt ben rebudes pel públich.

Toreros y comediantes a la Vicaría, estrenada a la Granvia, es una obra insignificant, inspirada en lo quadro de Fortuny *La Vicaría* y que no té altre objeete que reproduhir dit quadro ab figures vivents.

Lo popular actor castellá Julio Ruiz ha dat un reduit nombre de funcions, per despedirse de Barcelona, de pas per América. Ha representat son antich repertori, veyentse ab aquest motíu molt concorregut dit teatre.

L'Eldorado está de males. *La tía Cirila* es una obra insulsa, sense cap ni peus.

L. F.

BIBLIOGRAFIA

(En aquesta secció's donará compte de tots los llibres que'ns envien autors ó editors.)

LA SETMANA SANTA (en catalá). Septim vòldm de la Biblioteca de *Lo catalá devot*, pel Dr. Mossén Tomás d'A. Rigualt y Soler.—Estampa de Henrich y C.^a, 1901.

Meritíssima es la tasca que vé portant a felic terme lo Dr. Rigualt y de la qual es un altre grahó lo llibre que'ns ocupa. Posar en mans de nostre poble llibres de pietat escrits en llengua catalana y apropiats a les diverses prácticues religioses, perque conservi lo foch sagrat de la devoció cristiana y puga seguir pas a pas y ab perfecte conexement de lo que fa les ceremonies del culte, es una idea que mereix de debó l'apauso y l'encoratjament de tots los aymanants de la Patria y de la Fe. Set volums comprén ja la tanda d'aquestes obres, y la darrera treta de la que publicá en lo renaixement de nostra literatura religiosa lo zelós missionista y gran propagador de la fe católica a Catalunya, Mossén Antón Vergés y Mirassó, es un aplech de totes les funcions prescrites pel ritual durant la Setmana Santa. Va adornat ab set hermoses lámimes y varies vinyetes y ilustrat ab nombroses notes que acaban d'arrodonir la utilitat y bon gust del llibre, pel qual felicitem coralment a son autor.

ARTHUR OSONA. Disertació biográfica llegida en la sessió necrológica que l'Agrupació Excursionista Catalana *Montanyenchs* dedicá al malaguanyat patrici, per Antón Busquets y Punset.—Barcelona.—Imp. Elzeviriana, 1901.

Ben digna del gran excursionista qual memoria honra, es aquesta disertació biográfica, escrita ab molt de sentiment y plena de consideracions y anécdotes ben escayentes que fan ressaltar la personalitat extraordinaria del difunt Osona; lo llenguatge, fidelment arrancat de nostres montanyes, fa més viu l'encís que produheix la lectura d'aquest treball y contribueix a que's trovi en tot ell l'ambient que tan a pler respirava'l biografat.

Lo retrato d'aquest y la llista de ses obres completan lo tribut que li rendexen *Los Montanyenchs*, figuranthi ademés com a final una *Endreça* del jove poeta Joseph M.ª Folch y Torres, que, per causes imprevises, no pogué llegirse en la sessió necrológica.

TRISAGIO MARIANO del maestro don J. Vergés y Gelabert y SALVE REGINA del maestro don F. Brunet Recasens.—Composicions musicals premiades en lo Certamen de 1900 celebrat per la Academia Bibliográfica Mariana.—Lleyda.—1901.

Acoblades en un sol fascicle han estat publicades aquexes dues composicions, qual mérit artístich queda sobradament reconegut pels valiosos premis que'ls hi otorgá en concurs públich lo jurat nomenat per la Academia Bibliográfica Mariana de Lleyda.

Es la primera un magnífich trisagí per a veus ab acompanyament d'orgue, tot ell inspirat en la més pura armonía que informa la música religiosa, que sortosament va renaixent del oblit en que havia caygut d'algun temps ençá, per a ocupar lo lloch que li pertoca en lo món artístich.

La segona d'aquelles composicions es una *Salve Regina* per a dues veus ab harmonium y alternant ab lo Cant pla; y en sa factura s'hi veu tot seguit la força d'inspiració y l'estil del autor de tantes altres peces, premiades en nombrosos certamens, y al músich inteligent que desempenya dignament lo càrrech de professor de les classes de música del Seminari conciliar de Barcelona.

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA.

Veredict.

Flor natural: Número 84. Lo compte Gari.—Lema: *A la memoria de J. C.*

Accésit primer: Núm. 86. Les neus a montanya.—L.: *Apuntacions.*

Accésit segón: Núm. 50. Los rossinyols del Montserrat.—L.: *Per qué cantan de nit los rossinyols.*

Accésit tercer: Núm. 129 Urbemania.—L.: *Oh les nids! les pauvres nids qu'en abandonne.*

Menció honorífica: Núm. 179. La llegenda morta.—L.: *Evohé.*

Viola d'or: Núm. 171. Anima enamorada.—Lema: *Amore languo.*

Accésit primer: Núm. 182. Angels (retaula)—L.: *Visions.*

Accésit segón: Núm. 90. La promesa de Jesús.—L.: *Crius fidelis omnes arbor una nobilis.*

Accésit tercer: Núm. 100. Lo prech de l'orfana.—L.: *Tradicó del Vallés.*

Menció: Núm. 18. Plor de la ginesta.—L.: *Recort de Chorpús.*

Englatina: Núm. 142. Patria.—L.: *Sols s'en té una.*

Accésit primer: Núm. 63. Gent nova.—L.: *Cant de joventut.*

Accésit segón: Núm. 115. Los barcos que pasan.—L.: *Esperant l'hora.*

Accésit tercer: Núm. 57. Impressions.—L.: *Del Montseny.*

Menció honorífica: Núm. 87. La nit a Montgrony.

Premi de la prosa: (No s'adjudica.)

Accésit primer: Núm. 112. Bullanga.—L.: *Ni guerra ni casament aconsella l'hom prudent.*

Accésit segón: Núm. 170. Llántia que s'apaga.—L.: *Il y a ici quelqu'un qui pleure.*

Menció honorífica: Núm. 186. La por del Bagís.—L.: *Recort d'una nit.*

Premi ofert per l'Excm Ajuntament de Reus: Núm. 186. Les fonts del Llobregat.—L.: *Lo treball de Catalunya.*

Premi ofert per la Agrupació Protectora de la Ensenyansa Catalana: Núm. 164. Lo Vectigal.—L.: *Episodi històrich.*

Premi ofert per la Junta Permanent de la «Unió Catalanista»: (Desert)

Premi de la Associació Popular Regionalista: (No s'adjudica)

Premi ofert pel periódich catalanista *Joventut*: (No s'adjudica)

Barcelona, 23 d'Abril de 1901.—P. A. del Consistori.—Lo Mantenedor-Secretari, Salvador Vilaregut.

CURIOSITATS Y PASSATEMPS

SALT DE CAVALL

na	ca-	hent	ral	cent	fa	tet	ti-
ca-	ni-	be-	di-	pen-	lla-	fes	
es-	fent	Eh!	no-	que	ga-	nal	la
la	ig-	lla-	Va	mi-	d'e-	mo-	que'l
llen-	que	ta	es	da	Eh!	un	Eh!
bru-	go-	que	rall:	a	tot-	rs	no
Eh!	go-	ren-	val	que	re-	que	la
ta'l	dú	dall	tes	la	Y	xa	pa-

Comença a la casilla (1) y acaba a la (64).

SOLUCIÓ AL PASSATEMPS DEL NÚMERO PASSAT.

XARADA.—Ma-ta-lás.

CARICATURA EXTRANGERA

En Yu-Sien, En Sing, En Sang, En Tschang y En Tschwang, quedan completament satisfets al véurer per la finestra de la sala del concell de guerra, llurs caps escapaats oferts als generals de les potencies. (Wahrre Jacob, Stuttgart.)

Sumari del núm. 12.

GRAVATS: Primavera, dibuix de A. Utrillo. — Blanes: «La Professó del Angel» durant lo cant de Aleluya; Arrivada y retorn á la iglesia de la metexa professó. — Fragment y misericordies del chor de la Catedral de Barcelona. — Proves de estampacions calcográfiques exposades per l'Institut catalá de les Arts del Llibre. — Cadaqués, dibuix de J. Llaverías. — Sala de concerts de la orquesta Filarmónica de Berlín y son director N'Arthur Nikisch. — Retratos, firma y emblema de Joseph Roumanille. — Sant-Remy: Monument y sepultura de Roumanille. — Gent de casa, per Mariano Foix. — Nostres pescadors, dibuix de X. Gosé. — Obres d'Art: Escultura de E. Arnau. — Qüento ilustrat, per Argemí. — Caricatures.

TEXT: Crónica de Catalunya, per Ferrán Agulló y Vidal. — La professó de Pasqua á Céret (Rosselló), per J. Delpont. — La caricatura en lo chor de la Seu barcelonina, per N. Font y Sagué, Pbre. — La protesta del Institut catalá de les Arts del Llibre, per J. A. B. — Cadaqués, per Joseph Albert y Traiter. — La orquesta Filarmónica de Berlín, per J. G. — Germanor catalano-provençal: IV, Joseph Roumanille, per Víctor Oliva. — Lo taronger florit (poesia), per Joan M. Guasch. — Lo Canigó (poesia), per Carles Sabaté. — Nostres gravats. — Sport, per J. Elías Juncosa. — Revista de Teatres, per L. F. — Bibliografia. — Curiositats y passatemps.

MODAS: Crónica parisenca, per Juliette. — Nostres figurins. — Consells práctichs.

ANUNCIS

LA ILUSTRACIÓ LLEVANTINA

(ÚNICA ILUSTRACIÓ CATALANA)

REVISTA ARTÍSTICH-LITERARIA

DE

Catalunya, Valencia, Baleaps y Rosselló.

Rambla de las Flors, 20, primer.

CADA NÚMERO UNA PESSETA

Mig any..... 11 pessetes.

Un any..... 20 »

Extranger.

Un any..... 25 franchs.

A Filipines, Cuba, Puerto-Rico y demés paissos de l'América llatina, fixarán los preus los senyors corresponsals.

Pagos á la bestreta.

COLECCIO COMPLERTA

DE

LA ILUSTRACIÓ LLEVANTINA

(primera época.)

Se trova de venda á n'aquesta Administració al preu de CINCH PESSETES.

ARTÍSTICHES TAPES PERA GUARDAR

LA ILUSTRACIÓ LLEVANTINA

apropiades pera Casinos y Biblioteques.

PREU 4'50 PESSETES.

Se venen á n'aquesta Administració y á casa de nostres corresponsals.